

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžf/115/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200766
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200766.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ANOLTE s.r.o., so sídlom Terasy 3471/6, 010 15 Žilina, IČO: 47 043 946, zast.: Mgr. Karol Haľapka, advokát, so sídlom advokátskej kancelárie Drieňová č. 34, 821 02 Bratislava proti žalovanému: Daňový úrad Žilina, so sídlom Janka Kráľa 2, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/152/2015-19 zo dňa 06. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/152/2015-19 zo dňa 6. októbra 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením podľa § 103 a § 104 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len na účely uznesenia „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu nedostatku podmienky konania, pretože žalobcom napadnutá Výzva na predloženie dokladov č. 20148897/2015 z 27.04.2015 (ďalej na účely uznesenia len „výzva“) nemôže byť predmetom súdneho prieskumu podľa Druhej hlavy Piatej časti O.s.p., keďže

žaloba nesmeruje proti rozhodnutiu správneho orgánu, keď uvedená výzva je len výsledkom realizácie postupu orgánu verejnej správy pri výkone daňovej kontroly, nie však rozhodnutím.

2. Krajský súd poukázal na to, že žalobu podal žalobca v zastúpení advokátom, vo vzťahu ku ktorému nemá poučovaciu povinnosť, a vzhľadom na viazanosť vymedzenými žalobnými bodmi a petitom návrhu rozhodoval v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu a nie o nezákonnom zásahu pred orgánom verejnej správy.

3. Krajský súd konštatoval, že by bol kompetentný zákonnosť postupu žalovaného, teda výkon daňovej kontroly ako takej, preskúmať iba v rámci prieskumu podľa Piatej hlavy Piatej časti O.s.p. - konanie na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, avšak žalobca napriek právnemu zastúpeniu petit takto neformuloval.

V petite sa žalobca domáhal zrušenia výzvy, no nedomáhal uloženia povinnosti, vo vzťahu k žalovanému, ktorú má v správnom konaní v stanovenej lehote vykonať, ako ani neformuloval povinnosti spočívajúce v zákaze pokračovať v porušovaní práv žalobcu, prípadne obnovil stav pred zásahom.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobca odvolanie odôvodnil nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci prvostupňovým súdom. Žalobca má za to, že sú tu dôvody na poskytnutie ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, nakoľko žalobca je ukracovaný na svojich právach, dôsledky zásahu trvajú, žalobca vyčerpал prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (daňový poriadok) a žaloba bola podaná v zákonom stanovenej lehote.

5. Ďalej žalobca poukázal na to, že žaloba má byť posudzovaná podľa obsahu a nie podľa formálneho označenia a sú tu dôvody na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. V odvolaní ďalej namietal porušenie zásady rovnosti účastníkov ako aj porušenie zákonnej povinnosti na zákonný rozsah a obsah odôvodnenia rozhodnutia.

II.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p..

7. Z obsahu administratívneho spisu má Najvyšší súd rovnako ako krajský súd za preukázané, že žalovaný oznámil žalobcovi, že sa u neho 26.03.2015 začne daňová kontrola oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu (oznámenie zo dňa 25.03.2015, doručené žalobcovi 09.04.2015), a to na základe poverenia na výkon daňovej kontroly z 18.03.2015. V rámci výkonu daňovej kontroly bola žalobcovi zaslaná výzva na predloženie dokladov, doručená žalobcovi 07.05.2015.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. v znení relevantnom pre preskúmanú vec súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 250v ods. 1 O.s.p. v citovanom znení fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol

proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

8. Najvyšší súd považuje v prvom rade za podstatné zodpovedať otázku, či postupoval krajský súd správne, ak konal vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia a nie o nezákonnom zásahu, respektíve či vzhľadom na obsah žaloby a tiež vyjadrenie žalovaného bolo možné jednoznačne ustáliť predmet konania.

9. Je pravdou, že žaloba zo dňa 22.06.2015 je označená ako „žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu“ a tiež, že je jej petit formulovaný tak, že žalobca žiadal, aby krajský súd ako príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného ako správneho orgánu výzvu na predloženie dokladov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo by samo o sebe viedlo k záveru o jasnosti predmetu konania.

Žalobu je však v zmysle § 41 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. nutné posúdiť najmä s ohľadom na jej obsah, a teda predovšetkým posudzovať dôvody na jej podanie a čo sa ňou sleduje, a taktiež, či je toto podanie dostatočne určité a zrozumiteľné.

Podľa § 41 ods. 2 O.s.p. v citovanom znení každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

10. Žalobca ako prvé v žalobe označil konanie žalovaného za šikanózne, znevažujúce daňový subjekt a poškodzujúce jeho dobré meno.

Následne uviedol, že podmienky nezákonného zásahu sú v prejednávanej veci splnené a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu a Krajského súdu v Prešove, ústavu Slovenskej republiky a Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd, na základe čoho má za to, že žalovaný nekonal v medziach zákona.

11. Rovnako aj žalovaný reagoval vo vyjadrení k žalobe tak, že nie sú podľa jeho názoru splnené ani základné podmienky na podanie návrhu na nezákonný zásah v zmysle § 250v a nasledovných O.s.p.

12. Na základe týchto skutočností považuje Najvyšší súd rozhodnutie o zastavení konania za predčasné a v súdnej praxi sa často opakujúce, a to vzhľadom na predmet konania, ktorý si mal krajský súd v konaní jednoznačne ustáliť, a až následne rozhodovať o posúdení žaloby. Existujúci rozpor medzi obsahom podania žalobcu, ktoré smeruje proti nezákonnému zásahu, a formulovaným petitom, ktorým sa navrhuje zrušenie výzvy na predloženie dokladov, nemožno opomenúť.

13. Krajský súd síce správne konštatoval, že nemá v zmysle § 5 O.s.p. poučovaciu povinnosť, ak je účastník v konaní zastúpený, avšak to nevyklučuje povinnosť súdu v spolupráci s účastníkom odstrániť nesúlad odôvodnenia a petitu žaloby, aby mohol v súlade s predmetom konania zvoliť správny procesný postup, a teda v konaní riadne pokračovať. Rovnako krajský súd pochybil, ak posudzoval žalobu formálne a nie podľa obsahu.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup treba považovať zastavenie konania v prípade, ak toto bolo predčasné.

15. Po preskúmaní spisového materiálu dospel Najvyšší súd odkazujúc na vyššie uvedené k záveru, že žalobcovi bola postupom krajského súdu odňatá možnosť konať pred súdom, keď krajský súd rozhodol o zastavení konania v prípade, keď nemal ustálený predmet konania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v citovanom znení súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

16. V tomto smere odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na princíp dvojinštančnosti konania spočívajúci v tom, že každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca, musí byť predmetom posúdenia súdu nielen súdom prvého stupňa, ale aj odvolacieho súdu. Vzhľadom k

tomu, že odvolací súd nie je oprávnený nahrádzať postupy krajského súdu v konaní, keďže by tým odňal žalobcovi ako aj žalovanému možnosť konať pred súdom v dvojstupňovom konaní, dospel odvolací súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. v citovanom znení platí, že ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

17. Odvolací súd má za to, že iný postup by vzhľadom na okolnosti prípadu bol v rozpore so zásadou „denegatio iustitiae“ (odopretie spravodlivého súdu), čo by znamenalo porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ústavy Slovenskej republiky.

18. Na dôvažok Najvyšší súd dodáva, že sa nezaoberal ďalšími argumentmi uvedenými v odvolaní žalobcu, nakoľko má za to, že už vyššie uvedené skutočnosti sú dostačujúcim dôvodom na jeho zrušenie.

19. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu ustáliť, či ide o konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu alebo ide o konanie o nezákonnom zásahu a až na tomto základe následne posúdiť, či je preto naplnený dôvod zastavenia konania alebo je nutné vec meritórne prejednať.

20. V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

21. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.